

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö opiskeluhuollossa

Neuvotteleva virkamies Arja Ruponen, HM, TtM
20.5.2022

Sote-uudistus

Kunnan ja hyvinvointialueen strategiat

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet

Kuntastrategia on otettava huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa.

Kuntastrategia tarkastetaan valtuustokausittain

(Kuntalaki 37§, 110§)

Hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtävälalla;
- 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset;
- 3) hyvinvointialueen tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet...

Hyvinvointialuestrategia on otettava huomioon hyvinvointialueen talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa.

Hyvinvointialuestrategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa.

(Laki hyvinvointialueesta 41§, 115§)

Hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelu

Hyvinvointialueen ja kuntien on **neuvoteltava vähintään valtuustokausittain** tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

- Neuvoteltavia asioita ovat mm. asukkaiden tarpeiden mukaiset palvelut ja palveluketjut, hyvinvoinnin edistäminen, tietojärjestelmien yhteen toimivuus ja tukipalvelujen järjestäminen
- Lisäksi tulee sopia mm. yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.
- Hyvinvointialueiden ja kuntien valtuustojen tulee hyväksyä neuvottelutulos. Neuvottelutuloksen pohjalta voidaan laatia tarkentavia tehtävälakohtaisia yhteistyösopimuksia.

(Laki hyvinvointialueesta 14§)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa ja hyvinvointialueella

Kunta

- **seuraa** kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin
- valmistelee valtuustolle **hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman** valtuustokausittain > toimittaa sen hyvinvointialueelle
- **raportoi vuosittain valtuustolle** kuntalaisten hyvinvoinnista, ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä
- osallistuu vuosittain hyvinvointialueen järjestämään (hyte)neuvotteluun

(Sote-järjestämislaki 6§)

Hyvinvointialue

- **seuraa** asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin
- valmistelee aluevaltuustolle **alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman** valtuustokausittain yhteistyössä alueensa kuntien kanssa
- **raportoi vuosittain aluevaltuustolle** asukkaiden hyvinvoinnista, ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä
- **neuvottelee** vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

(Sote-järjestämislaki 7§)

Kunnan ja hyvinvointialueen lasten ja nuorten

hyvinvointisuunnitelma, LS-laki 12§ (sote-100 muutoksin, HE 56/2021 vp)

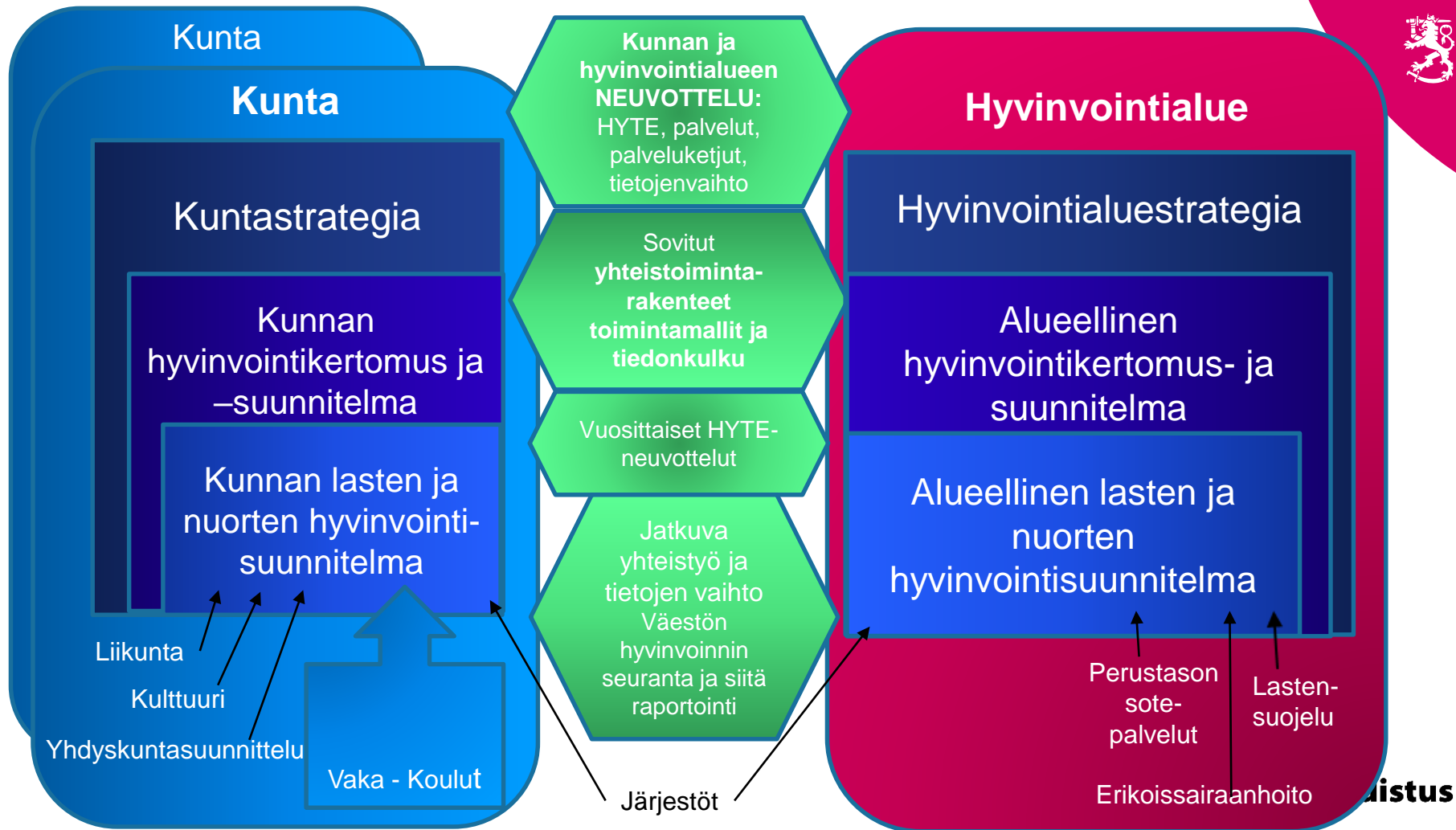
KUNTA

- **laatii** lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva **lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman**
 - hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa
 - tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa
 - otetaan huomioon talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa sekä kuntastrategiaa.
 - on osa kunnan hyvinvointisuunnitelmaa
- Kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää tiedot:
 - lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
 - lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
 - yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
 - suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

HYVINVOINTIALUE

- **laatii** lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva **alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman**
 - hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa
 - tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa
 - otetaan huomioon talousarviota ja suunnitelmaa palvelustrategiaa laadittaessa
 - on osa hyvinvointi-alueen hyvinvointisuunnitelmaa
- Alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää tiedot:
 - lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta alueella;
 - lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista alueella;
 - lastensuojelun tarpeesta hyvinvointialueella;
 - lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
 - lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
 - yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
 - suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä tässä pykälässä tarkoitettujen suunnitelmien laadinnassa siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädetään.

Opiskeluhuollon suunnitelmallinen yhteistyö

Sote-uudistus

Opiskeluhuollon yhteistyörakenteet

- **Koulutuksen järjestäjän monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä** (OphL 14 §)
 - Opiskeluhuollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi koulutuksen järjestäjäkohtaisesti
- **Oppilaitoskohtainen monialainen opiskeluhoitoryhmä** (OphL 14 §)
 - Opiskeluhuollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi oppilaitoskohtaisesti
- **Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä** (OphL 14 a §, ThL 15 a §)
 - Hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelin

Yhteistyörakenteeksi alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin esitetään lisättäväksi uusi 14 a §
Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä (viittaussäännös myös ThL 15 a § 4. mom)

- Hyvinvointialueen tulisi muodostaa alueensa kuntien sekä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä.
- Yhteistyöryhmässä tulisi olla edustettuina alaikäisten vanhempien ja huoltajien, opiskelijoiden ja opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön edustajia sekä tarvittavia muita yhteistyötahoja.
- Kaksikielisen hyvinvointialueen alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä on oltava kansalliskielisten edustus, saamelaisten kotiseutualueella saamenkielisten edustus.
- Yhteistyöryhmä *toimisi hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä*. Sen tehtävänä olisi:
 1. valmistella alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle;
 2. seurata alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista;
 3. käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhuollon yhteistyökysymyksiä; sekä
 4. huolehtia muista sille erikseen annettavista tehtävistä.

Suunnitelmallinen yhteistyö

- **Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma** (OphL 13 §)
 - Kokoa yhteensä oppilaitoskohtaisia tietoja
 - Sisältää myös koulutuksen järjestäjäkohtaiset tiedot
 - Opetushallitus uudistaa opetussuunnitelmien perusteet ja määräykset ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista niin, että koulutuksen järjestäjät ottavat uudet 13 §:n mukaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat käyttöön 1.8. 2023 alkaen.
- **Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma** (OphL 13 a §)
 - Perustuu koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmiin

Koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen opiskeluhoitosuunnitelmat

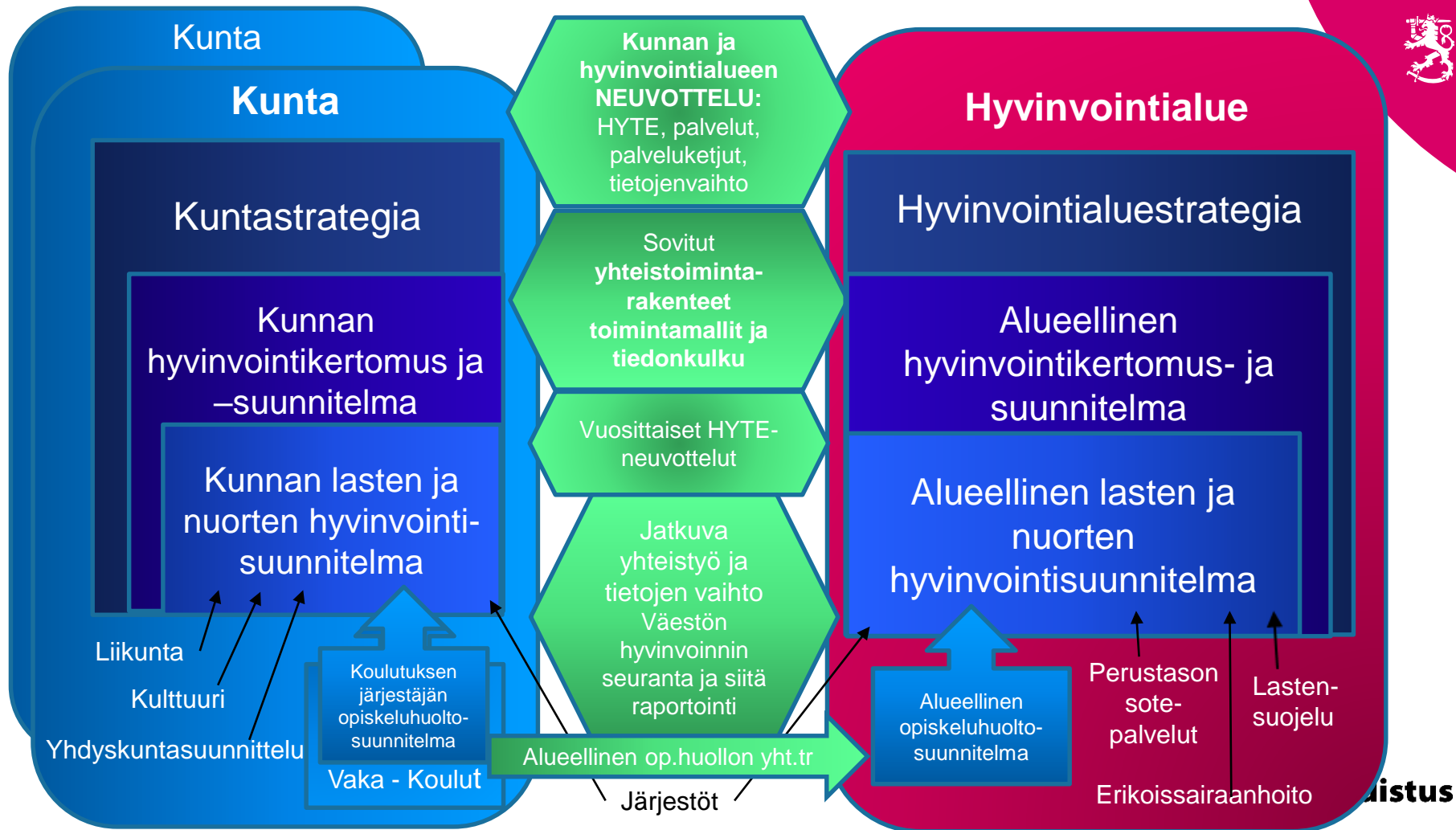
KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄ (OpHL 13 §)

- laatii **opiskeluhoitosuunnitelman opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi**
 - laaditaan yhdessä oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstön, opiskelijoiden kanssa
 - seurataan toteutumista ja tarkistetaan tarvittaessa
 - liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan
- **suunnitelma sisältää** opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi
- sisältää myös oppilaitoskohtaisesti tiedot
 - arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta;
 - toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja tukitoimiksi
 - yhteistyön järjestämisen opiskelijoiden, perheiden sekä muiden toimijoiden kanssa
 - suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

HYVINVOINTIALUE (OpHL 13 a §, ThL 15 a § 4. mom)

- laatii **alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi**
 - valmistellaan alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä
 - hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa valtuustokausittain
 - seurataan toteutumista ja tarkistetaan tarvittaessa
 - liitetään alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan
- **alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma sisältää** opiskeluhoollon alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja periaatteet sekä toimet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi
- alueellinen suunnitelma perustuu koulutuksen järjestäjien suunnitelmiin ja se sisältää:
 - suunnitelma hv-alueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä;
 - koulutuksen järjestäjien arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta sekä muut toimenpiteet;
 - suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta;

Helsingin kaupunki sisällyttää alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman sisällöt kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan, joka hyväksytään Helsingin kaupunginvaltuustossa

Opiskeluhoolto on osa lasten ja nuorten palvelujen kokonaisuutta

- **Opiskeluhoollon yhteistyörakenne ja -käytännöt tulee sovittaa osaksi kunnan ja hyvinvointialueen laajempaa yhteistyökokonaisuutta**
- Hyvinvointialue ja kunta voivat sopia yhteistyöstä tarkemmin neuvottelussaan (laki hyvinvointialueesta 14§).
- Kunnat ja hyvinvointialueet voivat halutessaan hyödyntää opiskeluhoollossa järjestämislain 6 ja 7§ mukaista hyte-neuvottelukäytäntöä, jolloin raportointi ja neuvottelut toteutettaisiin vuosittain TAI sopia tiiviimmästä yhteistyöstä haluamallaan tavalla muutoin.

Kiitos!

Sote-uudistus